

Dierenwelzijn in beeld

Kistkalveren, stalvoeding (ofwel: geen koe in de wei) – vraag het de gemiddelde burger en hij associeert dit met de industrialisatie van de landbouw in de jaren vijftig en zestig. Onzin. Het zijn systeeminnovaties uit de negentiende eeuw. Beelden zijn niet altijd juist. Beelden veranderen ook. De tijd dat een bontjas bon ton was, ligt nog niet zo ver achter ons. Een bontjas is nog iets voor de Russen en rat eet je in Vietnam. Andere landen hebben andere zeden, nietwaar? Paardenvlees zie je hier ook zelden meer op de menukaart. Waarmee meteen duidelijk is dat het lastig is om te bepalen wat in de dierhouderij wel en niet normaal is: de normen en waarden die we hanteren zijn plaats- en tijdbepaald. En langzaam maar zeker veranderen ze. Wat gisteren normaal was, is vandaag vreemd. Wat gisteren goede praktijk was, wordt vandaag mishandeling genoemd.

In zo'n maatschappelijke discussie lijkt het aantrekkelijk een objectieve maatstaf te ontwikkelen. Want wat je niet kunt meten, kun je immers niet managen. Kan de wetenschap niet iets meetbaars leveren op het vlak van "diereigen gedrag"? En dus doen wetenschappers hun best dierenwelzijn meetbaar te maken. Maar ook al heb je diereigen gedrag net zo meetbaar gemaakt als inkomen of geluk bij mensen, dan

blijken menseigen opvattingen over dieren toch weer heel anders, heel eigen(aardig).

Gevreesd moet dus worden dat de verwetenschappelijking en technocratisering van het probleem niet veel invloed heeft op of aansluit bij de beelden, schuivende waarden en normen van de burger. We ontwikkelen methoden om te meten of de eendagskuikens zich welbevinden bij hun snelle dood en transformatie tot voer voor dieren-tuindieren. Maar de gezelschapsdierhouder die net een nieuw jasje voor de poedel heeft gekocht, wil dat het kuiken nu het geboren is ook haan mag worden. Zij projetteert de mens op het dier, de ultieme consequentie van Darwin.

De oplossing van dit probleem wordt gezocht in het samen met de stakeholders herontwerpen van veehouderijssystemen die voldoen aan de normen en waarden van de toekomst. Mooi, maar niet simpel. Al was het maar omdat die welzijnseisen de kostprijs verhogen. Misschien dat de Nederlandse consument van kipfilet zegt het wel te willen betalen, maar of de Russische koper van de vleugels en de poten er ook zo over denkt is nog maar de vraag. Verder zijn de normen en waarden van nu niet die van morgen. Zo kiest een consument die nu het dier (en het milieu) respecteert, steeds

vaker voor een vleesloze dag of wordt helemaal vegetariër.

Die veranderingen van normen en waarden begrijpen we niet of nauwelijks, maar die bepalen straks het succes van de herontworpen veehouderij. In dat onbegrip schuilt wel de uitdaging. We hebben in de landbouw geleerd om te produceren, niet om te discussiëren en al helemaal niet over beelden. In die noodzaak tot dialoog over normen en waarden ligt de echte transitie. Met nieuwe rollen voor de wetenschap en de burger.

Krijn Poppe

Krijn Poppe werkt bij Wageningen UR en is trekker van het kennisbasisthema Transitie. Reageren kunt u via [e krijn.poppe@wur.nl](mailto:krijn.poppe@wur.nl)

syscolumn